

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

**ТРАНСФОРМАЦІЯ СТАТУСУ ПОСАДОВОЇ
ОСОБИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В
УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ**

Колективна монографія

Дніпро
Грані
2020

УДК 352.075(477)

Т 65

*Схвалено до друку вченою радою
Дніпропетровського регіонального інституту
державного управління Національної академії
державного управління при Президентові України
(протокол № 2/232 від 26.02 2020 року)*

Рецензенти:

Пахомова Т. І., д-р наук з держ. упр., проф., завідувач кафедри регіональної політики та публічного адміністрування Одеського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України;
Дрештак В.М., д-р наук з держ. упр., проф., професор кафедри публічного управління та митного адміністрування Університету митної справи та фінансів.

Трансформація статусу посадової особи місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні : кол. моногр. / С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, Н. А. Липовська, І. В. Шпекторенко [та ін.] ; за заг. ред. С. М. Серьогіна. – Дніпро : Грані, 2020. – 233 с.

ISBN 978-617-7351-63-6

Обґрунтовано теоретичні засади трансформації статусу посадової особи місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні, визначено її змістовні характеристики. Здійснено історико-правовий аналіз трансформації зазначеного статусу, інтелектуального та професійного потенціалів, професійних інтересів як одних з умов та ресурсів забезпечення статусних характеристик професії. Узагальнено підходи до удосконалення статусу посадової особи місцевого самоврядування в контексті реформування публічної адміністрації в Україні.

Для вчених, що працюють у галузі знань «Публічне управління та адміністрування», викладачів, докторантів, аспірантів, слухачів, державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування.

УДК 352.075(477)

ISBN 978-617-7351-63-6

© Серьогін С. М., Бородін Є. І.,
Липовська Н. А., Шпекторенко І. В.
та ін., 2020

© ДРІДУ НАДУ, 2020

© ГРАНІ, 2020

ЗМІСТ

Вступ.....	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ СТАТУСУ ПОСАДОВОЇ ОСОБИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	8
1.1. Зміст та спрямування професійної діяльності в органах місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні (діяльнісний аспект) (В. С. Куйбіда, І. В. Шпекторенко, О. М. Шаталова).....	8
1.2. Функції та принципи управління у трансформації соціально-професійного статусу посадової особи місцевого самоврядування в Україні (І. В. Шпекторенко, І. І.Шпітун).....	30
1.3. Динаміка адміністративно-правового статусу посадової особи місцевого самоврядування у процесі запровадження інституту служби в органах місцевого самоврядування в Україні (1990-ті – початок 2000х рр.) (Є. І.Бородін).....	45
1.4. Трансформація статусу посадових осіб у контексті реформування місцевого самоврядування в зарубіжних країнах (С. М. Серьогін, І. І. Хожило, О. В. Антонова, О. С. Петренко, І. І. Шпітун, Т.В. Фоменко).....	64
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ СТАТУСУ ПОСАДОВОЇ ОСОБИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ЙОГО РЕФОРМУВАННЯ.....	84
2.1. Загальна структура та методологія управлінської діяльності посадової особи місцевого самоврядування (С. М. Серьогін, Є. І. Бородін, І. В. Шпекторенко).....	84
2.2. Феномен суспільної самоорганізації в Україні в контексті подальшого розвитку місцевого самоврядування (І. В. Письменний).....	93
2.3. Значення професійних інтересів у формуванні соціально-професійного статусу посадової особи місцевого самоврядування в Україні (акмеологічний підхід) (Д. М. Осипов).....	102
2.4. Відповідальність як елемент статусу посадової особи, службовця місцевого самоврядування (Т. М. Тарасенко).....	112

РОЗДІЛ 3. СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНИЙ СТАТУС ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	124
3.1. Соціальний статус професійної групи посадових осіб місцевого самоврядування: емпіричні індикатори оцінювання (Н. А. Липовська, В. І. Незяць).....	124
3.2. Шляхи формування та удосконалення професійного потенціалу посадових осіб місцевого самоврядування (В. І. Незяць).....	138
3.3. Лідери територіальних громад як аттрактори ефективного суспільного розвитку (І. В. Письменний, Н.Г. Сорокіна).....	147
РОЗДІЛ 4. УДОСКОНАЛЕННЯ ТРАНСФОРМАЦІЇ СТАТУСУ ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ЙОГО РЕФОРМУВАННЯ.....	156
4.1. Професійна ідентичність посадових осіб місцевого самоврядування та локальна ідентичність в умовах децентралізації публічного управління (В. В. Лола).....	156
4.2. Публічна адміністрація як суб'єкт надання публічних послуг (Т. В. Серьогіна).....	171
4.3. Вплив молоді на діяльність органів місцевого самоврядування та вимірювання готовності суспільства до трансформації її соціального статусу (Л. А. Гиренко)	176
4.4. Концептуальні засади реформування системи професійного навчання посадових осіб місцевого самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні (Н. Т. Гончарук, Л. В. Прудіус).....	183
Висновки	196
Список використаних джерел.....	201
Відомості про авторів.....	232

2.4. Відповідальність як елемент статусу посадової особи, службовця місцевого самоврядування

Зростаючі суспільні вимоги до місцевого самоврядування в наслідок децентралізації влади зумовлюють потреби конкретизації підходів до розгляду статусу посадової особи, службовця місцевого самоврядування з урахуванням специфіки, особливостей форми публічної влади, яка знаходиться на найближчому до громадян рівні. У широкому розумінні цей статус є соціальним становищем особи, який визначається певними соціальними ознаками, зокрема такими як професія, кваліфікація. Розкривається він значною мірою у такій формі як правовий статус, тобто через сукупність прав і обов'язків, зафіксованих в законодавстві [216, с. 663 – 664; 229, с. 44]. Відповідно визначення правового статусу посадової особи, службовця місцевого самоврядування обумовлено його функціями, обсягом публічно-службових завдань, способами їх виконання, гарантіями, вимогами та відповідальністю.

Предметом дослідження у підрозділі є дослідження відповідальності як елемент статусу посадової особи місцевого самоврядування.

Відповідальність як один із основних елементів соціального, у тому числі, й правового статусу публічного службовця потребує особливої уваги як категорія, яка за сутністю та змістом поєднує й відображає різні виміри професійних і моральних якостей службовців місцевого самоврядування. Вона виступає одночасно категорією етики та права, однією з умов її існування є наявність права зафіксованого або у вигляді нормативно-правового акту, або моральної норми суспільства. Вона може бути позитивною, тобто потенційною, що розглядається через загальний обов'язок дотримуватися певних норм, правил та негативною, сутність якої в її ретроспективному характері, яка настає вже після порушення правової норми. Відповідальність поєднує у собі об'єктивні й суб'єктивні чинники в характеристиці управлінської діяльності, є ціннісною

характеристикою управлінської діяльності, критерієм її якості. Важливим є усвідомлення того, що для суб'єктів владних повноважень посиленого значення набуває як правовий, так й моральний вимір відповідальності, що обумовлюється специфікою їх діяльності, спрямованої на виконання завдань, покладених на них суспільством.

Основними поняттями, які розкривають зміст відповідальності є свобода, обов'язок, вибір, усвідомлення наслідків своїх дій, підзвітність. В основі відповідальності лежить можливість людини зробити вибір яким чином діяти, яке рішення прийняти. Це дозволяє розкрити відповідальність як одну з форм прояву особистісного потенціалу, одного з елементів механізму самовизначення особистості. Таке бачення базується на тому, що відповідальність визначається як внутрішня регуляція, обумовлена ціннісними орієнтирами [172, с. 32 – 33]. Для розгляду багатогранності цієї категорії суттєвим є розгляд її в площині відповідальності як перед собою, так й перед іншими, що спирається на усвідомлення свого обов'язку та узгодження відповідно до нього своєї діяльності. Особливого значення вимір відповідальності перед іншими набуває в системі публічного управління.

Загалом розкриття відповідальності здебільшого зосереджено на визначенні таких її характеристик як: міра відповідності поведінки особи, групи, держави діючим суспільним нормам, правовим законам; співвідношення обов'язку і міри його виконання суб'єктом [16, с. 87]. Відповідно, діючи суспільні норми, закони є підставою для дій та прийняття рішень особи. В управлінському контексті суттєвим є те, що міра та спосіб забезпечення відповідальності суб'єктів владних повноважень зумовлюється способом отримання цих повноважень: вибори, призначення, затвердження. При цьому, обов'язок має спиратися на наявність необхідних можливостей для виконання суб'єктом його функцій. Іншими словами, закріплення за певним суб'єктом функцій є основою для визначення його обов'язку щодо прийняття рішень, дій. В

публічно-управлінській діяльності підставами відповідальності можуть бути неправомірні рішення, дії чи бездіяльність.

Рівень та міра відповідальності, як регулятора в системі публічно-управлінських відносин, залежить від чіткості визначення суб'єкта та об'єкта відповідальності в процесі управління і регулювання публічних справ. Тобто мова йде про конкретизацію того хто відповідає (суб'єкт відповідальності) та за що відповідає (об'єкт відповідальності). Враховуючи існуючі прогалини нормативно-правового регулювання відносин відповідальності актуалізується проблематика уточнення об'єкту відповідальності для посадових осіб та службовців місцевого самоврядування в процесі реалізації завдань і повноважень щодо вирішення питань місцевого значення.

Для місцевого самоврядування регулювання відносин відповідальності обумовлено передусім особливостями здійснення безпосередньої та представницької демократії, різноманітністю видів відповідальності, специфікою їх застосування до різних суб'єктів, залежно від ролі в системі місцевого самоврядування. Це пов'язано з проблемою чіткого визначення статусу кожного елемента в розрізі їх компетенцій і повноважень. Тим самим, зміст відповідальності зумовлюється, передусім, функціями, які виконує особа: представницькі, організаційно-розпорядчі, консультативно-дорадчі та ін.

Відповідальність знаходить конкретизацію в юридичній, політичній та моральній відповідальності. Особливе місце серед видів юридичної відповідальності належить такому самостійному її виду як конституційно-правова відповідальність. Її загальний зміст в місцевому самоврядуванні полягає у відповідальності органів місцевого самоврядування та їх посадових осіб перед народом за неналежну реалізацію владних повноважень, які народ як джерело влади їм передав та виступає реальною гарантією проти надмірної концентрації влади, зловживання нею [12, с. 61].

Основи для здійснення конституційно-правової відповідальності в місцевому самоврядуванні визначено у Конституції України, Законах України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про службу в органах місцевого самоврядування» та інших актах. У Конституції визначено загальні засади відповідальності, на основі яких відбувається подальше їх уточнення та регламентація в різних галузях права. До головних законодавчих актів, які регулюють відносини відповідальності у цій сфері, належить Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», він встановлює «виключне конституційне і законодавче регулювання видів, підстав та порядків відповідальності органів місцевого самоврядування» [16, с. 45]. З урахуванням тематики дослідження для нас головний інтерес становить питання відповідальності посадових осіб місцевого самоврядування. Однак, для відтворення повноти картини щодо побудови відносин відповідальності в системі місцевого самоврядування з врахуванням специфіки цієї форми публічної влади, доцільно згадати усі елементи та суб'єкти цих відносин в Україні.

Базовими складовими регулювання відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування, які визначено у цьому Законі є: інстанції відповідальності, основні суб'єкти відповідальності, підстави, на основі яких можуть бути достроково припинені повноваження органів і посадових осіб місцевого самоврядування, засоби її забезпечення.

До переліку інстанцій відповідальності, тобто сторін, перед якими органи і посадові особи місцевого самоврядування несуть відповідальність віднесено територіальну громаду (ст. 74 – 75), державу (ст. 74, 76), юридичні та фізичні особи (ст. 74, 77). Основними суб'єктами відповідальності за законом є: сільська, селищна, міська, районна в місті, районна, обласна рада (ст. 78); сільський, селищний, міський голова (ст. 79); староста (ст. 79); депутат ради (ст. 26, 43).

Перелік підстав, на основі яких можуть бути достроково припинені повноваження органів і посадових осіб місцевого самоврядування включає

наступні причини: за умов порушення Конституції або законів України, обмеження прав і свобод громадян, не забезпечення здійснення наданих їм законом повноважень (ст. 75 – 76), якщо сесії ради не проводяться без поважних причин у строки, встановлені профільним Законом, або рада не вирішує питань, віднесених до її відання (ст. 78).

Забезпечення відповідальності має здійснюватися за допомогою наступних засобів: дострокове припинення повноважень ради рішенням місцевого референдуму (ч. 2 ст. 78), призначення Верховною Радою України позачергових виборів сільської, селищної, міської, районної у місті, районної, обласної ради (ч. 4 ст. 78); дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови у разі відкликання з посади за народною ініціативою, за рішенням відповідної ради, прийнятим шляхом таємного голосування не менш як двома третинами голосів депутатів від загального складу ради (п. 4 ст. 79, ч. 3 – 5 ст. 79); дострокове припинення повноважень старости за народною ініціативою (ст. 79№); дострокового припинення повноважень депутата ради (п. 14 ст. 26, п. 10 ст. 43) [150].

Як бачимо, з точки зору регулювання відносин відповідальності, профільний закон, передусім, орієнтований на врахування та відображення сутності представницької влади місцевого самоврядування на основі визначення засад відповідальності місцевих рад, головної посадової особи територіальної громади. Це є цілком виправданим адже відображає сутність влади місцевого самоврядування. Отже, у законі відповідальність розглядається здебільшого виключно щодо сільської, селищної, міської ради, депутатів місцевих рад та персональної відповідальності голови місцевої ради. Водночас, положення профільного закону свідчать про невизначеність видів відповідальності, розмежуванні її видів і форм як для органів, так і посадових осіб місцевого самоврядування. Однак, зміст законодавчих положень дозволяє зазначити,

що мова йде про юридичну відповідальність, зокрема конституційно-правову.

Що стосується посадових осіб місцевого самоврядування, то їх права, обов'язки визначаються Законом України «Про службу в органах місцевого самоврядування». У зв'язку з цим маємо зазначити про зміни в законодавстві щодо застосування базових понять у цій сфері. Так, діючий закон, який регламентує питання організації служби в органах місцевого самоврядування, спирається на поняття «посадова особа місцевого самоврядування», а в проекті змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування», акцент робиться на поняття «виборна посадова особа місцевого самоврядування», «службовець місцевого самоврядування», «посада в органі місцевого самоврядування» [133]. Крім того, у проекті конкретизовано розмежування виборних посадових осіб місцевого самоврядування та службовців місцевого самоврядування з визначенням обов'язків останніх: підготовка проектів актів органів, посадових осіб місцевого самоврядування, організація їх виконання, контроль за їх виконанням, надання адміністративних послуг, управління комунальним майном, управління службовцями місцевого самоврядування [133]. Це дозволяє більш повно визначити статус різних посад на основі врахування їх особливостей. Прийняття нової редакції закону орієнтовано на формування єдиних засад для розвитку системи публічної служби, важливою складовою якої є служба в органах місцевого самоврядування. Сучасний стан справ підтверджує актуальність завдання подальшого розвитку теорії службового права з врахуванням знань сучасної теорії та практики публічного управління, знань щодо особливостей організації й функціонування місцевого самоврядування, реалізації управлінських функцій у цій сфері.

Регулювання відносин відповідальності виборних посадових осіб місцевого самоврядування та службовців місцевого самоврядування здійснюється за такими видами юридичної відповідальності як

конституційно-правова, адміністративна, дисциплінарна, цивільна, кримінальна, матеріальна відповідальність. Кожен із цих видів юридичної відповідальності має свої особливості та засоби забезпечення. Так, якщо конституційно-правова відповідальність регулюється Конституцією та базовими законодавчими актами з питань місцевого самоврядування, передусім, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні», актами локальної нормотворчості, зокрема статутом територіальної громади, регламентом відповідної ради, то інші види регламентуються відповідною галуззю права. Зважаючи на це важливо зауважити на тому, що питання відповідальності виконавчих органів місцевого самоврядування та службовців цих органів потребує уніфікації положень службового права. При цьому ключовим моментом є чітке усвідомлення змісту, масштабів порушень норм, правил управлінської діяльності для настання того чи іншого виду відповідальності. Так, наприклад, для настання адміністративної відповідальності такою підставою є службова помилка, яка невіддільна від функцій відповідного службовця, для цивільної відповідальності це особиста помилка службовця [238].

При визначенні рівня та меж відповідальності у сфері місцевого самоврядування особливої уваги потребує врахування не тільки класифікація посад за рівнем повноважень, але й за характером призначення. Оскільки рівень і засоби забезпечення відповідальності для виборної посадової особи місцевого самоврядування, яку обрано на місцевих виборах, обрано відповідною радою сільською, селищною, міською, районною у місті, районною, обласною радою зі складу депутатів чи затверджено сільською, селищною, міською радою за поданням сільського, селищного, міського голови, або службовця місцевого самоврядування є різними. Це зумовлено особливістю місцевого самоврядування як форми публічної влади. Ілюстрацією зазначеного може бути розгляд відповідальності сільського, селищного, міського голови, а також старости в об'єднаній територіальній громаді, оскільки посади, на

які обираються на місцевих виборах, накладають особливий зміст на визначення їх правового статусу та відповідальності.

Так, важливим аспектом розкриття проблематики відповідальності в місцевому самоврядуванні є конкретизація ролі територіальної громади як сторони, перед якою визначені законом суб'єкти несуть відповідальність. Ключовим моментом щодо цього є взяття до уваги того, що органи і посадові особи місцевого самоврядування є підзвітними, підконтрольними, відповідальними перед територіальними громадами. Ця підзвітність, підконтрольність і відповідальність забезпечується зокрема на основі їх інформування населення, не менш як два рази на рік, про виконання програм соціально-економічного, культурного розвитку, місцевого бюджету, з інших питань місцевого самоврядування та звітування перед територіальними громадами про свою діяльність. Це питання знаходить своє вираження через конкретизацію статусу голови сільської, селищної, міської ради. Він відповідно до ст. 42 профільного закону несе персональну відповідальність за здійснення наданих йому законом повноважень, є підзвітним, підконтрольним, відповідальним перед територіальною громадою та зобов'язаний не рідше одного разу на рік звітувати про свою роботу перед територіальною громадою на відкритій зустрічі з громадянами [150].

Основними засобами дострокового припинення повноважень голови сільської, селищної, міської ради є: відкликання за народною ініціативою; за рішенням місцевого референдуму; за рішенням відповідної ради, прийнятим шляхом таємного голосування не менш як двома третинами голосів депутатів від загального складу ради. Сільська, селищна, міська рада може прийняти два види рішень: рішення про недовіру сільському, селищному, міському голові; рішення про дострокове припинення повноважень сільського, селищного, міського голови. Прийняття таких рішень належить до виключної компетенції місцевих рад, що закріплено у пп. 10, 16 ст. 26 «Про місцеве самоврядування в Україні» [150].

Проведення процедури народної ініціативи можливе не раніше ніж через рік набуття головою повноважень. Порядок проведення процедури відкликання голови за народною ініціативою визначено у Законі України «Про статус депутатів місцевих рад» та положеннями ст. 79 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні». Реалізація зазначених норм, серед іншого, передбачає наявність законодавчого визначення процедури організації та проведення місцевого референдуму [17, с. 61].

Проблема законодавчої невизначеності механізмів реалізації форм участі територіальної громади у вирішенні питань місцевого значення, а також нечіткості визначення видів та засобів забезпечення відповідальності в місцевому самоврядуванні знаходить своє продовження на рівні локальної нормотворчості. Передусім, це стосується статутів, які мають регламентувати різні процедурні, процесуальні аспекти забезпечення реалізації відповідальності, а насправді, часто лише дублюють відповідні законодавчі норми, формально їх прописують.

Суттєвим, як з точки зору філософського змісту, так і практичної площини питання, є розгляд відповідальності через здатність та можливість людини виступати свідомим суб'єктом власної поведінки. Також, важливим є аспект оцінювання громадськістю поведінки індивіда у визначенні статусу [215, с. 663 – 664]. Зважаючи на зазначене можна зробити висновок, що під впливом закону відповідальність регулюється згори, під впливом суспільства – знизу, на основі оцінки діяльності органів, посадових осіб і службовців місцевого самоврядування. Продовжуючи цю думку, необхідно відзначити можливість існування розриву, протиріччя між правовим статусом службовця (сукупністю його прав і обов'язків) та його соціальним статусом загалом, який визначається оцінкою громадськості результатів його діяльності. Розміри та глибина цього розриву значною мірою обумовлюється рівнем врахування очікувань, запитів суспільства щодо діяльності органів публічної влади, їх

здатністю до забезпечення реалізації прав і свобод людини, мірою довіри до них суспільства.

Зростаючі суспільні вимоги до результатів роботи органів місцевого самоврядування, посилення їх здатності щодо реалізації виконавчих функцій і повноважень місцевого самоврядування вимагають сьогодні більшого врахування специфіки служби в цих органах при регулюванні всіх питань її організації та функціонування. Стосовно цього, необхідно зазначити, що питання ефективності функціонування територіальної публічної служби в цілому є актуальним як для України, так й для країн ЄС. При розгляді цієї проблеми особлива увага експертів приділяється питанню відповідальності. Так, наприклад, визначаючи перспективи підвищення якості локальної публічної служби у Франції, за напрямом відповідальності, зокрема пропонується модифікація дисциплінарних процедур, у тому числі, що стосується звільнення. Зауважується, що забезпечення цього має бути здійснене з орієнтуванням на цінності та зразковість публічної служби, з урахуванням того, що санкції мають відповідати, тобто бути співмірними здійсненим помилкам та мають належним чином застосовуватися [240, с. 31]. Такий висновок орієнтовано на пошук засобів подолання існуючих недоліків в регламентуванні територіальної публічної служби. До переліку таких недоліків, серед іншого, віднесено: занадто уніфіковане управління, стандартизація та складності реалізації винагородження за досягнення; стримування мобільності службовців; існування занадто багатьох жорстких методів управління людськими ресурсами (сітка, просування); складні нормативні рамки і правила; неспроможність системи передбачати потреби та здійснювати прогноз робочих місць і потреб щодо удосконалення навичок службовців [240, с. 16]. Зазначене є актуальним й для вітчизняної практики.

Зміни, які відбуваються в місцевому самоврядуванні та територіальній організації влади в Україні актуалізують завдання щодо

переходу на новий рівень державно-суспільних відносин, які базуються на утвердженні більш високих стандартів і правил етичної поведінки, відповідальності публічних службовців. Досвід європейських країн щодо децентралізації влади засвідчив підвищення рівня відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування за розвиток територій, реалізацію завдань і функцій місцевого самоврядування. Значущість необхідних повноважень та ресурсів супроводжується зростаючою роллю відповідальності в забезпеченні ефективності місцевого самоврядування [171, с. 244]. Сучасна практика базується на принципах доброго демократичного врядування на місцевому рівні, сукупності міжнародних стандартів місцевого самоврядування, в яких значне місце належить принципу відповідальності. Так, зокрема:

– Європейська хартія місцевого самоврядування поняття місцевого самоврядування визначає як право і спроможність органів місцевого самоврядування в межах закону здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ, під власну відповідальність, в інтересах місцевого населення [47];

– Всесвітня Декларація місцевого самоврядування розглядає місцеве самоврядування як право та обов'язок місцевих органів влади регулювати та вести громадські справи під особисту відповідальність і в інтересах населення [26];

– Стратегія інновацій та належного врядування на місцевому рівні серед 12 принципів ефективного демократичного управління органів місцевої влади поряд із такими як: етична поведінка (для забезпечення того, щоб публічні інтереси переважали над приватними); компетентність і спроможність (для забезпечення того, щоб місцеві (виборні) представники та службовці могли добре виконувати свої обов'язки), 12-м принципом визначає підзвітність – для забезпечення того, щоб місцеві (виборні) представники та службовці брали відповідальність за свою діяльність [203].

Сьогодні особливо відчутно зростання суспільних вимог до забезпечення відповідальності суб'єктів владних повноважень, що стало наслідком тенденції зміцнення традицій демократичного управління, цінностей демократичного суспільства, зростаючої ролі громадян, інститутів громадянського суспільства у вирішенні питань місцевого значення. У цьому сенсі доцільно підкреслити особливість характеру взаємовідносин органів, посадових, службових осіб місцевого самоврядування та членів територіальної громади, що закладено в самій сутності місцевого самоврядування як специфічної форми народовладдя, тісними зв'язками цієї форми публічної влади з населенням. Ця особливість формує й вимоги до побудови системи відповідальності в місцевому самоврядуванні. Поглиблення знань щодо змісту, форм, засобів забезпечення відповідальності, її особливостей в місцевому самоврядуванні є необхідним підґрунтям для конкретизації теоретичних та практичних засад визначення статусу посадової особи, службовця місцевого самоврядування.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

АНТОНОВА Ольга Валеріївна, д-р наук з держ. упр., доц.

БОРОДІН Євген Іванович, д-р і. наук, проф.

ГИРЕНКО Лілія Анатоліївна

ГОНЧАРУК Наталія Трохимівна, д-р наук з держ. упр., проф.

КУЙБІДА Василь Степанович, д-р наук з держ. упр., проф.

ЛИПОВСЬКА Наталія Анатоліївна, д-р наук з держ. упр., проф.

ЛОЛА Вікторія Василівна, канд. наук з держ. упр., доц.

НЕЗЯТЬ Вікторія Іванівна, аспірант

ОСИПОВ Дмитро Миколайович, аспірант

ПЕТРЕНКО Оксана Станіславівна, канд. наук з держ. упр., доц.

ПИСЬМЕННИЙ Ігор Володимирович, д-р наук з держ. упр., проф.

ПРУДИУС Леся Василівна, канд. наук з держ. упр.

СЕРЬОГІН Сергій Михайлович, д-р наук з держ. упр., проф.

СЕРЬОГІНА Тетяна Володимирівна, канд. наук з держ. упр.

СОРОКІНА Наталія Григорівна, канд. наук з держ. упр., доц.

ТАРАСЕНКО Тетяна Миколаївна, канд. наук з держ. упр., доц.

ФОМЕНКО Тетяна Вадимівна, аспірант

ФОМЕНКО Тетяна Вадимівна, аспірант

ХОЖИЛО Ірина Іванівна, д-р наук з держ. упр., проф.

ШПЕКТОРЕНКО Ігор Валентинович, д-р наук з держ. упр., проф.

ШПІТУН Іван Іванович, канд. філос. наук, доцент

Наукове видання

**ТРАНСФОРМАЦІЯ СТАТУСУ ПОСАДОВОЇ ОСОБИ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ
В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ**

Колективна монографія

Національна академія державного управління при Президентові України
Дніпропетровський регіональний інститут державного управління
49044, м. Дніпропетровськ, вул. Гоголя, 29
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1743 від 06.04.2004

Підписано до друку 03.06.2020 Формат 60x90^{1/16}
Папір офсетний, друк різнограф. Ум. друк. арк. 12,78. Замовлення № 06/20
Тираж: 100 шт.

Видавництво «Грані»
49000, м. Дніпро, вул. Старокозацька, 12-д, к. 8
Свідоцтво про внесення до Держреєстру ДК №2131 від 23.02.2005
granidp@gmail.com +38(050) 258-83-86